

Кухарева Н.М.

Національний історико-етнографічний заповідник «Переяслав»

ДРУКОВАНІ ВИДАННЯ ПРО Т.Г. ШЕВЧЕНКА У ФОНДОВОМУ ЗІБРАННІ НАЦІОНАЛЬНОГО ІСТОРИКО-ЕТНОГРАФІЧНОГО ЗАПОВІДНИКА «ПЕРЕЯСЛАВ»

У статті вперше подається опис різноманітних друкованих видань про Т.Г. Шевченка фондової колекції Національного історико-етнографічного заповідника «Переяслав» (НІЕЗ «Переяслав»). Вони становлять частину літературної шевченкіани фондової збірки. Описи книжок зроблені відповідно до записів в інвентарних книгах № № 1, 2, 4 «Книги з автографами» (АК) та інвентарній «Книзі обліку науково-допоміжного фонду» (НДФ). На основі фондових матеріалів досліджено джерело надходження, розміри, техніку, матеріал музейного предмета, час та місце побутування. Підкреслено важливість аналізу та введення до наукового обігу музейних предметів літературної спадщини Т.Г. Шевченка, зокрема друкованих видань про нього, які слугуватимуть для популяризації фондової колекції Заповідника та створення каталогу, виставок книжок про Великого Кобзаря.

Ключові слова: друковані видання про Т.Г. Шевченка, інвентарні книги, розмір, техніка, матеріал, фондова колекція.

Постановка проблеми. Актуальність дослідження полягає у вивченні, обробленні фондово-облікової документації всієї літературної шевченкіани фондової колекції Національного історико-етнографічного заповідника «Переяслав» (далі – НІЕЗ «Переяслав»), яка складається із власних творів Т.Г. Шевченка та творів про Т.Г. Шевченка, і введенні її до наукового обігу. На даному етапі розглядаються друковані видання про Т.Г. Шевченка, які є однією з тем досліджуваного автором розділу «Літературна шевченкіана».

Аналіз останніх досліджень і публікацій. На сьогодні відсутнє цілісне дослідження літературної шевченкіани в колекції НІЕЗ «Переяслав». Вийшла друком стаття Н.М. Кухаревої «Раритетні видання «Кобзарів» Тараса Шевченка в експозиції Музею Заповіту Т.Г. Шевченка» про фототипічні, факсимільні та репринтні видання «Кобзарів» [2, с. 61–67] та стаття «Книги з автографами – подарунки Музею Заповіту Т.Г. Шевченка» [1, с. 18–23]. Також написані та подані до друку статті «Літературна спадщина Т.Г. Шевченка у фондовій збірці Національного історико-етнографічного заповідника «Переяслав» та «Кобзарі» Тараса Шевченка з фондової колекції НІЕЗ «Переяслав». Публікації підготовлені за фондовою документацією НІЕЗ «Переяслав» та розкрива-

ють тему дослідника, що стосується літературної шевченкіани в колекції Заповідника.

Постановка завдання. Мета статті полягає у вивченні фондово-облікової документації НІЕЗ «Переяслав» за інвентарними групами «АК» та «НДФ» із метою подачі опису тих музейних предметів, які становлять колекцію літературної шевченкіани Заповідника, зокрема друкованих видань про Т.Г. Шевченка.

Виклад основного матеріалу дослідження. На сьогодні фонди Національного історико-етнографічного заповідника «Переяслав» налічують 127 музейних предметів, які віднесені до інвентарної групи «АК» (основний фонд) та 1 музейний предмет науково-допоміжного фонду (далі – НДФ), які становлять частину літературної шевченкіани, зокрема друковані твори про Т.Г. Шевченка.

Фонди Заповідника на шевченківську тематику формувалися протягом 60-ти років. У меморіальному будинку переяславського лікаря Андрія Осиповича Козачковського, який був другом Тараса Григоровича, у 2008 р. відкрито Музей Заповіту Т.Г. Шевченка. Т.Г. Шевченко чотири рази (двічі в 1845 р. та двічі в 1859 р.) приїздив до Переяслава і жив у будинку А.О. Козачковського.

Протягом 1954–2004 рр. у цьому приміщенні була розміщена експозиція історичного музею,

два зали якої були присвячені перебуванню Т.Г. Шевченка на Переяславщині.

Науковими співробітниками, окрім збирання документів та матеріалів, присвячених показу різних історичних подій, також знайдено різні музейні предмети, що стосуються шевченківської тематики. Зокрема придбані книги в колекціонерів, у букіністичних магазинах Києва, книжкових магазинах Переяслава-Хмельницького, Канева, окремі видання передавалися з обмінно-резервного фонду ЦНБ Академії наук Української Радянської Соціалістичної Республіки (далі – АН УРСР). Частина збірок подаровані з дарчими написами від різних видавництв, видатних осіб та передані у фонди Борисом Михайловичем Войцехівським, одним з ініціаторів створення Музею Заповіту Т.Г. Шевченка.

Наводимо описи друкованих видань про Т.Г. Шевченка, які подані за інвентарними картками фондового зібрання НІЕЗ «Переяслав».

1. АК-17 КВ-5128. Книга «Шевченкознавчі та славістичні дослідження», автор Є.П. Кирилюк, член-кореспондент АН УРСР, Київ, видавництво «Наукова думка», 1977 р., 238 с. На титульній сторінці – дарчий напис: «Переяслав-Хмельницькому історичному музею з найліпшими побажаннями його працівникам та відвідувачам од автора. 7 липня 1977 р.». Передана з Інституту літератури Є.П. Кирилюком, 1977 р. Папір, типографський відтиск, 22,5 x 15 см [3].

2. АК-42 КВ-6140. Книга «Тарас Шевченко. Документи та матеріали до біографії», Київ, видавництво «Вища школа», 1975 р., 599 с., з дарчим написом від Київського державного музею Т.Г. Шевченка, 14 лютого 1978 р. Папір, друк, 15 x 22 см [3].

3. АК-229 КВ-6904. Книга «Тарас Шевченко. Про художню творчість», Київ, видавництво «Радянський письменник», 1961 р. Упорядкування І.І. Стебуна, 380 с. Папір, друк, 11 x 17 x 2 см. Придбана в магазині «Букініст» м. Києва за 1 крб 20 коп. 1979 р. [3].

4. АК-250 КВ-7345. Книга «Шевченко і музика» (збірник статей), Київ, видавництво «Мистецтво», 1966 р., 196 с. Папір, друк, 17 x 21,5 см. Придбана в Переяслав-Хмельницькій книгарні за 1 крб 1967 р. [3].

5. АК-251 КВ-7346. Книга «Творчість Т.Г. Шевченка після заслання (1857–1858)», авт. Є.О. Ненадкевич, Київ, 1956 р. Папір, ледерин, друкарський відтиск, 21 x 13,5 см. Придбана в магазині «Букініст» м. Києва за 1 крб [3].

6. АК-253 КВ-7348. Книга «Шляхи великого Кобзаря» (путівник), Київ, 1964 р., 256 с. Папір,

тканина, картон, друкарський відтиск, 17 x 13,5 см. Придбана в Переяслав-Хмельницькій книгарні за 50 коп. 1969 р. [3].

7. АК-255 КВ-7350. Книга «Т.Г. Шевченко в колі сучасників», авт. Г.І. Марахов, Київ, 1976 р., 152 с. Папір, шкіра, друкарський відтиск, 17,2 x 12,3 см. Придбана в Переяслав-Хмельницькій книгарні за 50 коп. 1979 р. [3].

8. АК-256 КВ-7351. Книга «Шевченко і народна творчість», авт. Теофіл Комаринець, Київ, 1963 р. Папір, ледерин, друкарський відтиск, 17 x 11 см. Придбана в книгарні м. Канева за 50 коп. 1979 р. [3].

9. АК-257 КВ-7352. Книга «Н.Г. Чернышевский и Т.Г. Шевченко», авт. Н.М. Чернишевська, Київ, 1978 р. Папір, тканина, друкарський відтиск, 17 x 11 см, 136 с. Придбана в Переяслав-Хмельницькій книгарні за 50 коп. 1979 р. [3].

10. АК-261 КВ-7356. Книга «Тарас Шевченко» Костянтин Паустовський, Москва, видавництво «Госиздат», 1939 р., 64 с. Папір, друк, 11 x 16,5 см. Придбана в магазині «Букініст» м. Києва за 50 коп. 1979 р. [3].

11. АК-262 КВ-7357. Книга «На Тарасовій горі» (фотоальбом, українською, російською та англійською мовами), Київ, «Мистецтво», 1976 р. Папір, друк, 13,5 x 14,5 см. Придбана в Переяслав-Хмельницькій книгарні за 50 коп. 1979 р. [3].

12. АК-263 КВ-7358. Книга «Taras Shevchenko. Maxim Rylsky, Alexandr Deich. Kiev» (англійською мовою, бібліографічний нарис), видавництво «Дніпро», 1974 р., 104 с. Папір, друк, 10 x 14 см. Придбана в Переяслав-Хмельницькій книгарні за 50 коп. 1979 р. [3].

13. АК-264 КВ-7359. Книга «Т.Г. Шевченко і російські революційні демократи 50–60-х рр. ХІХ ст.», авт. І.П. Головаха, Київ, 1953 р., 152 с. Папір, картон, шкіра, друкарський відтиск, 22,5 x 15 см. Придбана в книгарні м. Канева за 50 коп. 1979 р. [3].

14. АК-265 КВ-7360. Книга «Шевченко і Київський університет», авт. П.М. Попов, Київ, 1964 р., 80 с. Папір, друкарський відтиск, 20 x 13 см. Придбана в магазині «Букініст» м. Києва за 50 коп. 1979 р. [3].

15. АК-275 (1–2) КВ-7370. Книга «Т.Г. Шевченко. Бібліографія літератури про життя і творчість Т.Г. Шевченка», т. I – 1839–1916 рр., 424 с.; т. II – 1917–1959 рр., 604 с., Київ, видавництво АН УРСР, 1963 р. Папір, картон, тканина, друкарський відтиск, 22,5 x 15 см. Придбана в магазині «Букініст» м. Києва за 2 крб 1979 р. [3].

16. АК-276 КВ-7371. Книга «Збірник праць 1-ї та 2-ї Наукової шевченківської конференції», Київ, видавництво АН УРСР, 1954 р., 340 с. Папір,

дерматин, друкарський відтиск, 22,5 x 15 см. Придбана в магазині «Букініст» м. Києва за 2 крб 1979 р. [3].

17. АК-277 КВ-7371. Книга «Збірник праць 4-ї Наукової шевченківської конференції», Київ, видавництво АН УРСР, 1956 р., 328 с. Папір, дерматин, друкарський відтиск, 22,5 x 15 см. Придбана в магазині «Букініст» м. Києва за 2 крб 1979 р. [3].

18. АК-278 КВ-7371. Книга «Збірник праць 7-ї Наукової шевченківської конференції», Київ, видавництво АН УРСР, 1959 р., 280 с. Папір, дерматин, друкарський відтиск, 22,5 x 15 см. Придбана в магазині «Букініст» м. Києва за 2 крб 1979 р. [3].

19. АК-279 КВ-7371. Книга «Збірник праць 8-ї Наукової шевченківської конференції», Київ, видавництво АН УРСР, 1960 р., 320 с. Папір, дерматин, друк, 22,5 x 15 см. Придбана в магазині «Букініст» м. Києва за 2 крб 1979 р. [3].

20. АК-280 КВ-7372. Книга «Шевченко и русская литература XIX века», Москва, Ленінград, видавництво АН СРСР, 1961 р., 412 с. Папір, ледерин, друкарський відтиск, 22,5 x 15 см. Придбана в магазині «Букініст» м. Києва за 2 крб 1979 р. [3].

21. АК-281 КВ-7373. Книга «Т.Г. Шевченко и русские революционные демократы», авт. Є.С. Шабліовський, Київ, видавництво «Наукова думка», 1975 р., 392 с., 2 видання. За цю працю удостоєний Ленінської премії 1962 р. Папір, ледерин, друкарський відтиск, 20,5 x 13 см. Придбана в магазині «Букініст» м. Києва за 2 крб 1979 р. [3].

22. АК-282 КВ-7374. Книга «Гуманізм Т.Г. Шевченка і наша сучасність», авт. Є.С. Шабліовський, Київ, видавництво «Наукова думка», 1964 р., 380 с. Папір, ледерин, друкарський відтиск, 20,5 x 13 см. Придбана в магазині «Букініст» м. Києва за 2 крб 1979 р. [3].

23. АК-283 КВ-7375. Книга «Тарас Шевченко і його сучасники», авт. Л.Ф. Хінкулов, Київ, Державне видавництво художньої літератури, 1962 р., 304 с. Папір, ледерин, друкарський відтиск, 20,5 x 13,5 см. Придбана в магазині «Букініст» м. Києва за 2 крб 1979 р. [3].

24. АК-286 КВ-7378. Книга «Тарас на Аралі», авт. Уразак Бекбаулов, Київ, видавництво «Дніпро», повість, переклад із каракалпатської Станіслава Тельнюка, 1975 р., 352 с. Папір, дерматин, друкарський відтиск, 20,5 x 13,5 см. Придбана в книгарні м. Канева за 2 крб 1979 р. [3].

25. АК-287 КВ-7379. Книга «Пісні великого Кобзаря», Київ, видавництво «Наукова думка», 1964 р., 396 с. Папір, дерматин, друкарський від-

тиск, 20 x 13 см. Придбана в магазині «Букініст» м. Києва за 2 крб 1979 р. [3].

26. АК-289 КВ-7381. Книга «Їхав поет із заслання...», авт. Л.Н. Большаков (Пошуки. Роздуми. Дослідження), Київ, видавництво «Дніпро», 1977 р., 328 с. Папір, дерматин, тканина, 13,5 x 20,5 см. Придбана в Переяслав-Хмельницькій книгарні за 2 крб 1979 р. [3].

27. АК-290 КВ-7382. Книга «Тарасові шляхи», авт. О.Д. Іваненко, Київ, Державне видавництво дитячої літератури УРСР, 1964 р., ілюстрації народного художника СРСР В.І. Касіяна, 800 с. Папір, картон, тканина, 22 x 18 см. Придбана в Переяслав-Хмельницькій книгарні за 2 крб 1979 р. [3].

28. АК-291 КВ-7383. Книга «Оживуть степи...», авт. Анатоль Костенко, Есбол Умірбаєв, Київ, видавництво «Радянський письменник», 1977 р. (Тарас Шевченко за Каспієм), 264 с. Папір, дерматин, друк, 15 x 18 см. Придбана в книгарні м. Канева за 1 крб 1979 р. [3].

29. АК-292 КВ-7384 Книга «Художня проза Т. Г. Шевченка», авт. Кодацька Л. Ф., Київ, видавництво «Наукова думка», 1972 р., 328 с. Папір, тканина, картон, друкарський відтиск, 17 x 13 см. Придбана в книгарні м. Канева за 1 крб 1979 р. [3].

30. АК-294 КВ-7386. Книга «Мистецтво оформлення «Кобзаря», авт. О.О. Овдієнко, Київ, видавництво «Мистецтво», 1968 р., 88 с. Папір, дерматин, друк, тиснення, 17 x 22 см. Придбана в магазині «Букініст» м. Києва за 1 крб 1979 р. [3].

31. АК-296 КВ-7388. Книга «Шевченко в Києві», авт. П. Білецький, Київ, Державне видавництво художньої літератури, 1962 р., 64 с. Папір, ледерин, друкарський відтиск, 22 x 17 см. Придбана в магазині «Букініст» м. Києва за 1 крб 1979 р. [3].

32. АК-298 КВ-7390. Книга «Т. Шевченко. Бібліографія бібліографії (1840–1960)», Київ, видавництво АН УРСР, 1961 р., 76 с. Папір, друкарський відтиск, 20 x 13 см. Придбана в книгарні м. Канева за 1 крб 1979 р. [3].

33. АК-299 КВ-7391. Книга «Заповіт Т.Г. Шевченка», авт. Г.А. Нудьга, Київ, 1962 р. Папір, друкарський відтиск, 20 x 13 см [3].

34. АК-300 КВ-7392. Буклет «Будинок-музей Т.Г. Шевченка в Києві» (фото-розповідь), Київ, видавництво «Мистецтво», 1976 р. Папір, друкарський відтиск, 18 x 10,5 см. Подаровано музею в 1979 р. [3].

35. АК-301 КВ-7393. Брошура «Світова велич Тараса Шевченка». Тези доповідей Республіканської міжвузівської наукової сесії, присвяченої 150-річчю з дня народження Т.Г. Шевченка, видавництво Київського університету, 1964 р., 78 с.

Папір, друкарський відтиск, 20 x 13 см. Подаровано музею в 1979 р. [3].

36. АК-302 КВ-7394. Книга «Тарасова криниця», авт. В.П. Скомаровський (вірші для дітей, присвячені Т.Г. Шевченку), Київ, видавництво «Веселка», 1973 р., 24 с. Папір, друк, 16,5 x 21 см. Придбана в Переяслав-Хмельницькій книгарні за 50 коп. 1979 р. [3].

37. АК-303 КВ-7395. Книга «В бур'янах», авт. С.В. Васильченко, повість, Київ, видавництво «Веселка», 1976 р., мал. Івана Філонова, 52 с. Папір, друк, 19,5 x 26 см. Придбана в Переяслав-Хмельницькій книгарні за 50 коп. 1979 р. [3].

38. АК-309 КВ-7401. Путівник «Каневський державний музей-заповідник Т.Г. Шевченка», авт. Р.В. Танана, Н.М. Шпилевий, Дніпропетровськ, видавництво «Промінь», 1978 р., 104 с. З автографом бандуриста Олекси Чуприни з Тарасової гори. Папір, друк, 10,5 x 14 см. Подаровано музею в 1979 р. [3].

39. АК-310 КВ-7402. Книга «Путь Кобзаря» Л.Н. Большаков, В.С. Бородін, Москва, видавництво «Книга», 1978 р., 96 с., серія «Судьбы книг» (судьба книги Т.Г. Шевченка). Папір, друк, 12,5 x 20 см. Передана з Інституту літератури ім. Т.Г. Шевченка, м. Київ, 1979 р. [3].

40. АК-311 КВ-7403. Книга «Від Котляревського до Шевченка», авт. В.С. Шубравський, Київ, «Наукова думка», 1976 р., 292 с. Папір, дерматин, друкарський відтиск, 20,5 x 13 см. Передана з Інституту літератури ім. Т.Г. Шевченка, м. Київ, 1979 р. [3].

41. АК-312 КВ-7404. Книга «Про що розповідають малюнки Тараса Шевченка», авт. М.Е. Гаско, Київ, видавництво «Радянський письменник», 1970 р., 228 с. Папір, картон, тканина, друкарський відтиск, 17 x 12,5 см. Подарована музею в 1979 р. [3].

42. АК-313 КВ-7405. Книга «Тарас Шевченко і Київський університет», авт. М.П. Рудько, Київ, видавництво Київського університету, 1959 р., 88 с. Папір, друкарський відтиск, 22 x 14,5 см. Подарована, магазин «Букініст» м. Києва 1979 р. [3].

43. АК-314 КВ-7406. Книга «Поетова молодість», авт. Л.І. Смілянський, Київ, видавництво «Радянський письменник», роман, 1963 р., 512 с. Папір, друк, дерматин, тиснення, 15 x 21 см. Передана з Інституту літератури ім. Т.Г. Шевченка, м. Київ, 1979 р. [3].

44. АК-352 (1–3) КВ-7847. Книга «Світова велич Шевченка». Збірник матеріалів про творчість Т.Г. Шевченка в трьох томах. I том – «Т.Г. Шевченко у вітчизняному літературознавстві» (дожовтневому), Київ, 1964 р., 512 с.; II том – «Т.Г. Шевченко в радянському літературоз-

навстві», Київ, 1964 р., 548 с.; III том – «Т.Г. Шевченко в зарубіжному літературознавстві», Київ, 1964 р., 528 с. Папір, ледерин, друкарський відтиск, 22 x 17,5 см. Придбана за 2 крб 1980 р., м. Переяслав-Хмельницький [3].

45. АК-353 КВ-7848. Книга «Тарасові світанки», авт. Д.Ф. Красицький, Київ, видавництво «Веселка», 1979 р., 374 с., повісті для середнього шкільного віку. Папір, картон, тканина, друкарський відтиск, 20,5 x 15 см. Придбана за 1 крб 1980 р., м. Переяслав-Хмельницький [3].

46. АК-404 КВ-8600. Книга «Тарас-художник», авт. Д.Ф. Красицький, з автографом: «На добру згадку про зустріч 14.III.74 р. Правнук Шевченка по сестрі Катерині Дмитро Красицький», оповідання про юність Т.Г. Шевченка, видавництво дитячої літератури «Веселка», 1973 р., 139 с. текстових та на восьми арк. – 8 малюнків Т.Г. Шевченка. Папір, картон, поліграфічний відтиск, 20,5 x 15 см. Подаровано музею Д.Ф. Красицьким у 1974 р. [3].

47. АК-409 (1–3) КВ-9004. Книга «Тарас Шевченко. Твори в трьох томах», Т. 1–3, Київ, Державне видавництво художньої літератури УРСР, 1961 р. (т. I – поезії, т. II – повісті, т. III – драми, листи). Папір, дерматин, друкарський відтиск, 22 x 17,5 см. Придбана за 15 крб у книгарні письменників «Сяйво» м. Києва 1981 р. [3].

48. АК-608 КВ-11188. Книга «Тарас Шевченко – поет, борець, людина», авт. Л.М. Новиченко, Київ, видавництво «Дніпро», 1982 р., 176 с., з дарчим написом: «Переяслав-Хмельницькому музеєві-заповідникові. Землі, де був написаний «Заповіт» – уклінно Л. Новиченко. 1–X–82 р.». Папір, друкарський відтиск, 17 x 11 см. Подаровано Інститутом літератури, м. Київ, 1982 р. [3].

49. АК-609 КВ-11189. Книга «Спогади про Тараса Шевченка», Київ, видавництво «Дніпро», 1982 р., 552 с., з дарчим написом: «Переяслав-Хмельницькому музеєві-заповіднику. Землі, де бував Тарас Шевченко і де свято бережуть його пам'ять, – від шевченкознавців Інституту літератури АН УРСР, який носить ім'я великого поета. В. Бородін. 10.X–82 р.». Папір, друкарський відтиск, 15 x 22 см. Подаровано Інститутом літератури, м. Київ, 1982 р. [3].

50. АК-697 КВ-12013. Підшивки статей із журналу «Искусство и художественная промышленность» – «Т.Г. Шевченко как живописец и гравёр», № 3, грудень 1900 р., автор Е. Кузьмін, с. 61–75. Папір, друкарський відтиск, 35,5 x 27 см. Передано із ЦНБ АН УРСР (обмінно-резервний фонд), м. Київ, вул. Дем'яна Бедного, 11, 1982 р. [3].

51. АК-786 КВ-13067. Книга «Стежки до Кобзаря», авт. В.К. Костенко, Київ, видавництво «Радянська школа», 1964 р., 69 с. Папір, друк, відтиск, 14,5 x 20,5 см з автографом. Подарунок музею від правнучки т.Г. Шевченка по брату Йосипу Валентини Терентіївни Шевченко, с. Шевченкове Звенигородського району, вул. Островського, 15, у листопаді 1983 р. [3].
52. АК-787КВ-13068. Книга «Н.Г.Чернышевский и Т.Г. Шевченко», авт. Н.М. Чернишевська, Київ, видавництво «Дніпро», 1974 р., 111 с. Папір, друк, відтиск, 13,2 x 17 см. Подаровано від правнучки Т.Г. Шевченка В.Т. Шевченко, с. Шевченкове Звенигородського району, вул. Островського, 15, у листопаді 1983 р. [3].
53. АК-788 КВ-13069. Буклет по літературно-меморіальному музею Т.Г. Шевченка в с. Шевченкове, виданий Держвидавництвом УРСР «Мистецтво», Київ, 1963 р., автор В.Т. Шевченко. Папір, друк, рукопис, 10,7 x 20,2 см. Подарунок музею від правнучки т.Г. Шевченка по брату Йосипу Валентини Терентіївни Шевченко, с. Шевченкове Звенигородського району, вул. Островського, 15, у листопаді 1983 р. [3].
54. АК-790 КВ-13085. Альбом «Т.Г. Шевченко», Київ, видавництво «Мистецтво», 1976 р., 348 с. Папір, друк, відтиск, 11,5 x 17,2 см. На згадку рідним Т.Г. Шевченка від трудящих Шполянського району в день відкриття пам'ятника великому Кобзареві 21 листопада 1978 р. Подарунок музею від правнучки Т.Г. Шевченка по брату Йосипу Валентини Терентіївни Шевченко, с. Шевченкове Звенигородського району, вул. Островського, 15, у листопаді 1983 р. [3].
55. АК-857 КВ-14262. Книга «Від Котляревського до Шевченка», авт. В.Є. Шубравська, Київ, 1976 р. Папір, тканина, друк, відтиск, 13,2 x 20,7 см [3].
56. АК-922 КВ-15117. Книга «Т.Г. Шевченко. Біографія», авт. В.С. Бородин, Є.П. Кирилук і ін., Київ, видавництво «Наукова думка», 1984 р., 560 с. Папір, дерматин, друк, відтиск, 15 x 22,5 см. Передана Інститутом літератури ім. Т.Г. Шевченка в 1985 р. [3].
57. АК-923 КВ-15118. Книга «Збірник праць 25-ї Наукової шевченківської конференції», Київ, видавництво «Наукова думка», 1983 р., 284 с. Передана Інститутом літератури ім. Т.Г. Шевченка в 1985 р. [3].
58. АК-1853 КВ-24872. Книга «В сім'ї вольній, новій», шевченківський збірник, випуск 3, Київ, видавництво «Радянський письменник», 1986 р., 336 с. Папір, картон, коленкор-модерн, друк, відтиск, 15 x 24,5 x 2,3 см. Передано із Будинку літераторів, м. Київ [3].
59. АК-1855 КВ-24874. Книга «Біографічна шевченкіана» (1861–1981 рр.), авт. В.Л. Смілянська, Київ, видавництво «Наукова думка», 1984 р., 224 с. Передана Інститутом літератури ім. Т.Г. Шевченка в 1985 р. [3].
60. АК-2152 КВ-26362. Книга «В сім'ї вольній, новій», шевченківський збірник, випуск 4, Київ, видавництво «Радянський письменник», 1988 р., 402 с. Папір, картон, друк, відтиск, 15 x 24,5 x 2,5 см. Передана Інститутом літератури ім. Т.Г. Шевченка в 1989 р. [3].
61. АК-2912 КВ-29272. Брошура «Шевченкова слава», авт. О.К. Бабишкін (до 175-річчя з дня народження Т.Г. Шевченка), Київ, 1989 р. № 2, товариство «Знання», серія 6 «Література і мистецтво», 32 с. Папір, друк, 20 x 13 см. Передано З.П. Бабишкіною, м. Київ, 1992 р. [3].
62. АК-3787 КВ-32009. Книга-альбом «Т. Шевченко. Життя і творчість у документах, фотографіях, ілюстраціях», Київ, 1991 р., 334 с. Папір, картон, друк, 22,5 x 29,5 см. Куплено в О.Р. Коломійця за 15 грн у 2001 р., м. Переяслав-Хмельницький [3].
63. АК-3856 КВ-32429. «Листи с хутора. Лист III. Чого стоить Шевченко, яко поэт народній», Петербург, 1861 р. Передано музею Білоцерківським сільськогосподарським інститутом у 1990 р. [3].
64. АК-3860 КВ-32433. Книга «Т.Г. Шевченко в художній літературі», Київ, 1964 р. Папір, полотно, друк, 16,5 x 22 x 3 см. Передано музею Білоцерківським сільськогосподарським інститутом у 1990 р. [3].
65. АК-3862 КВ-32435. Брошура «Великий український поет революціонер-демократ Т.Г. Шевченко», авт. Е.П. Кирилук, Москва, 1954 р., 31 с. Папір, друк, 14 x 21,7 см. Передано музею Білоцерківським сільськогосподарським інститутом у 1990 р. [3].
66. АК-3873 КВ-32446. Книга «Тарас Шевченко і його сучасники», авт. Л.Ф. Хінкулов, Київ, 1962 р., 302 с. Папір, дерматин, друк, 2,5 x 13 x 2 см. Передано музею Білоцерківським сільськогосподарським інститутом у 1990 р. [3].
67. АК-3915 КВ-32778. Книга «Оксана» (перше кохання Шевченка), авт. П.Б. Зайцев, Київ, видавництво «Друкар», 1918 р., 28 с. Передано 2001 р. [3].
68. АК-4249 КВ-33919. Книга «В сім'ї вольній, новій», шевченківський збірник, випуск 4, Київ,

видавництво «Радянський письменник», 1988 р., 388 с. Куплено в О.Р. Коломійця за 10 грн у 2002 р., м. Переяслав-Хмельницький [3].

69. АК-4250 КВ-33920. Книга «В сім'ї вольній, новій», шевченківський збірник, випуск 5, Київ, видавництво «Радянський письменник», 1989 р., 389 с. Куплено в О.Р. Коломійця за 10 грн у 2002 р., м. Переяслав-Хмельницький [3].

70. АК-4251 КВ-33921. Книга «Т.Г. Шевченко. Біографія», Київ, видавництво «Наукова думка», 1984 р., 556 с. Папір, картон, друк, 22 x 15 см. Куплено в О.Р. Коломійця за 20 грн у 2002 р., м. Переяслав-Хмельницький [3].

71. АК-4252 КВ-33922. Книга «Тарас Шевченко. Документи та матеріали до біографії», Київ, 1982 р., 431 с. Папір, картон, тканина, друк, 22 x 15 см. Куплено в О.Р. Коломійця за 25 грн у 2002 р., м. Переяслав-Хмельницький [3].

72. АК-4256 КВ-33926. Книга «Тарас Шевченко. Про мистецтво», Київ, видавництво «Мистецтво», 1971 р., 333 с. Папір, картон, друк, 13 x 17 см. Куплено в О.Р. Коломійця за 10 грн. у 2002 р., м. Переяслав-Хмельницький [3].

73. АК-4271 КВ-34082. Книга «Син волі», авт. В.А. Шевчук, Київ, видавництво «Радянський письменник», 1985 р., 470 с. Куплено у В.Ю. Вишаровського за 25 грн у 2002 р., м. Переяслав-Хмельницький [3].

74. АК-4277 КВ-34114. Книга-альбом «Шевченко-художник», авт. В.І. Касіян, Київ, видавництво «Мистецтво», 1964 р. Папір, тканина, друк, 34,5 x 27 см. Куплено в Бугаєнко за 15 грн у 2003 р., м. Переяслав-Хмельницький [3].

75. АК-4370 КВ-35943. Книга «Вічний народ» (сторінки до біографії Т. Шевченка), авт. О.І. Руденко, Н.Б. Петренко, Київ, 1998 р., 272 с. Папір, друк, 18 x 21 см. Передано Б.М. Войцехівським у 2005 р. [3].

76. АК-4381 КВІ-36131. Книга «Не забудьте помянути...». Шевченківська листівка як пам'ятка історії та культури, 1890–1940 рр., Київ, видавництво «Криниця», 2004 р., 488 с. Передано Б.М. Войцехівським у 2005 р. [3].

77. АК-4383 (1–3) КВ-36133. Книга «В сім'ї вольній, новій» (Шевченківський збірник), вип. 2–4, Київ, видавництво «Радянський письменник», 1985–1986, 1988 рр. Випуск II – 294 с., випуск III – 335 с., випуск IV – 391 с. Папір, друк, 15 x 24,5 см. Передано Б.М. Войцехівським у 2005 р. [3].

78. АК-4385 КВ-36135. Книга «Шевченкова дорога в Білорусь: Літературно-публіцистичний збірник», за редакцією Р.М. Лубківського, серія

«Шевченко і світ», Львів, 2004 р., 272 с. Папір, друк, 15 x 24,5 см. Передано Б.М. Войцехівським у 2005 р. [3].

79. АК-4386 КВ-36136. Книга «Тарас Шевченко», авт. І. Огієнко, Київ, 2003 р., 432 с. Папір, друк, 12,7 x 17 см. Передано Б.М. Войцехівським у 2005 р. [3].

80. АК-4387 КВ-36137. Книга «Тарасові музи», авт. Ю.І. Ковтун, Київ, 2003 р., 207 с. Папір, друк, 13 x 20 см. Передано Б.М. Войцехівським у 2005 р. [3].

81. АК-4388 КВ-36138. Книга «Труди і дні Кобзаря», авт. П.В. Жур, Київ, 2003 р., 520 с. Папір, друк, 13,5 x 20,3 см. Передано Б.М. Войцехівським у 2005 р. [3].

82. АК-4389 КВ-36139. Книга «Віч-на-віч із Шевченком: іконографія 1838–1861 років», авт. В.М. Яцюк, Київ, 2004 р., 112 с. Папір, друк, 25 x 30,6 см. Передано Б.М. Войцехівським у 2005 р. [3].

83. АК-4392 КВ-36142. Книга «Я дуже щиро Вас люблю...» (Шевченко у розповідях сучасників), упорядник О.В. Ковалевський, Харків, 2004 р., 352 с. Папір, друк, 13,5 x 20,7 см. Передано Б.М. Войцехівським у 2005 р. [3].

84. АК-4401 КВ-36312. Книга «Батькові Тарасові – батько союз», організація українців в Америці і Канаді, 190 с., поч. ХХІ ст. Передано Б.М. Войцехівським у 2005 р. [3].

85. АК-4403 КВ-36314. Книга (збірник) «У кобзаревій славі», Київ, 1999 р., 102 с. Папір, друк, 20,4 x 21,5 см. Передано Б.М. Войцехівським у 2005 р. [3].

86. АК-4407 КВ-36319. Книга «Т. Шевченко. Життя і творчість у документах, фотографіях, ілюстраціях», Київ, 1991 р., 334 с. Папір, картон, друк, 30 x 22 см. Передано Б.М. Войцехівським у 2005 р. [3].

87. АК-4410 КВ-36322. Книга «Автопортрет», авт. В.І. Касіян, Київ, видавництво «Веселка», 2004 р., 671 с. Передано Б.М. Войцехівським у 2005 р. [3].

88. АК-4415 КВ-36327. Книга «Тарас Шевченко і родина Енгельгардтів», авт. О.А. Відоменко, Є.В. Семенюк, Хмельницький, 2002 р., 176 с. Папір, друк, 15 x 21 см. Передано Б.М. Войцехівським у 2005 р. [3].

89. АК-4416 КВ-36328. Книга «Кавказ Тараса Шевченка», авт. І.М. Дзюба, Київ, 1996 р., 107 с. Знайдено в М.І. Сікорського, 2005 р. [3].

90. АК-4420 КВ-36346. Брошура «Заповіт Т. Шевченка. Роздуми», авт. В.О. Матеуш, Хмельницький, 2005 р., 52 с. Папір, друк, 14 x 20 см. Передано музею автором В.О. Матеушом у 2005 р. [3].

91. АК-4424 КВ-36377. Книга «Т. Шевченко. Інтерпретації», авт. С. Смаль-Стоцький, Черкаси, 2003 р., 376 с. Папір, друк, 14 x 20 см. Передано Б.М. Войцехівським у 2005 р. [3].
92. АК-4430 КВ-36383. Книга «175. Світи Тараса Шевченка», Нью-Йорк, 1991 р., 488 с. Папір, картон, друк, 24 x 16 см. Передано Б.М. Войцехівським у 2005 р. [3].
93. АК-4450 КВ-36403. Книга «Т. Шевченко. Біографія», авт. В.С. Бородін, Є.П. Кирилюк та ін., Київ, видавництво «Наукова думка», 1984 р., 556 с. Папір, картон, друк, 15 x 22 см. Передано Б.М. Войцехівським у 2005 р. [3].
94. АК-4451 КВ-36404. Книга «Труди и дни Кобзаря», авт. П.В. Жур, видавництво «Люберецька газета», Московська обл., 1996 р., 568 с. Папір, картон, друк, 15 x 21 см. Передано Б.М. Войцехівським у 2005 р. [3].
95. АК-4452 (1–2) КВ-36405. Книга «Шевченківський словник», у 2 томах, Київ, 1976–1977 рр. (I том – 414 с., II том – 408 с.). Папір, картон, друк, 17 x 25 см. Передано Б.М. Войцехівським у 2005 р. [3].
- 96–109. АК-4453 КВ-36406. Книги із серії «Бібліотека Шевченківського комітету» (14 шт.). Передано Б.М. Войцехівським у 2005 р. [3].
1. Ю. Збанацький, Київ, 2003 р., 637 с.
  2. М. Бажан, Київ, 2002 р., 604 с.
  3. П. Жур, Київ, 2003 р., 516 с.
  4. П. Воронько, Київ, 2004 р., 606 с.
  5. В. Сосюра, Київ, 2003 р., 606 с.
  6. А. Малишко, Київ, 2004 р., 606 с.
  7. Г. Гютюнник, Київ, 2004 р., 582 с.
  8. М. Вінграновський, Київ, 2004 р., 829 с.
  9. В. Базилевський, Київ, 2004 р., 606 с.
  10. Б. Нечерда, Одеса, 604 с.
  11. С. Пушик, Київ, 2004 р., 639 с.
  12. І. Вільде, Київ, 2004 р., 693 с.
- 13–14. М. Стельмах, Київ, 2003 р. (том I – 593 с., том II – 265 с.)
110. АК-4455 КВ-36408. Книга. Енциклопедичний довідник «Шевченківські лауреати 1962–2001 рр.», Київ, 2001 р., 689 с. Передано Б.М. Войцехівським у 2005 р. [3].
111. АК-4464 КВ-36606. Книга «Т. Шевченко та Осетія», авт. І.А. Луценко, І.В. Братусь, Київ, 2002 р., 186 с. Папір, друк, 20 x 11,8 см. Передано Б.М. Войцехівським у 2005 р. [3].
112. АК-4467 КВ-36609. Книга «Шевченковознавчі студії», авт. П.П. Филипович, Черкаси, 2002 р., 218 с. Папір, друк, 19,8 x 14,2 см. Передано Б.М. Войцехівським у 2005 р. [3].
113. АК-4516 КВ-37648. Книга «Пам'яті Т.Г. Шевченка. Збірник статей до 125-ліття з дня народження. 1814–1935», Київ, 1939 р., 551 с. Папір, тканина, друк, 17 x 26 см. Передано Б.М. Войцехівським у 2005 р. [3].
114. АК-4570 КВ-37858. Книга «Путь «Кобзаря»: судьба книги Т. Шевченко», авт. Л.Н. Большаков, В.С. Бородін, Москва, 1978 р., 90 с. Папір, друк, 20 x 12,5 см. Передано Б.М. Войцехівським у 2005 р. [3].
115. АК-4594 КВ-38159. Книга «Пушкін і Шевченко», Харків, 1937 р. Папір, картон, тканина, друк, 17 x 11,1 см [3].
116. АК-4604 КВ-38415. Книга «Тарас Шевченко», авт. Мікаель Рафілі, Баку, 1939 р., 50 с. Папір, друк, 13 x 17 см. Передано із ЦНБ АН України (обмінно-резервний фонд), м. Київ, 1994 р. [3].
117. АК-4647 КВ-39037. Книга «Мои дороги» (спогади М. Шевченка). Папір, друк, 14 x 21 см [3].
118. АК-4648 КВ-39038. Книга «Життя Тараса Шевченка», авт. П.І. Зайцев, перевидання 1955 р., 477 с. Папір, картон, друк, 15 x 20 см. Передано Б.М. Войцехівським у 2006 р. [3].
119. АК-4695 КВ-39433. Книга «Кобзарськими стежками», Львів, 2002 р., 278 с. Папір, картон, 21 x 15 см. Подарована музею у 2007 р. співробітниками кімнати-музею Т.Г. Шевченка Львівського палацу мистецтв [3].
120. АК-4791 КВ-40000. Книга «Т. Шевченко і Харківщина», авт. М.П. Семенюк, Хмельницький, 2005 р., 120 с. Папір, друк, 20 x 14 x 0,7 см. Передано Б.М. Войцехівським у 2008 р. [3].
121. АК-4792 КВ-40001. Книга «Т. Шевченко і Житомирщина», авт. М.П. Семенюк, Харків, 2007 р., 131 с. Папір, друк, 20,2 x 14,5 x 0,8 см. Передано Б.М. Войцехівським у 2008 р. [3].
122. АК-4793 КВ-40002. Книга «Шевченко и корейская литература», авт. Кім Сук Вон, Київ, 1997 р., 268 с. Папір, друк, 20,3 x 14,5 x 1,5 см. Передано Б.М. Войцехівським у 2008 р. [3].
123. АК-4876 КВ-40790. Книга «Київщина в творчості Т. Шевченка», Біла Церква, 2004 р., 144 с. Папір, картон, друк, 28,8 x 20,6 см. Подаровано від упорядників та редактора книги А. Гай, О. Дмитренко, Г. Гай у 2008 р. [3].
124. АК-4877 КВ-40791. Книга «Шевченкіана Придніпров'я», Дніпропетровськ, 2008 р., 440 с. Папір, картон, друк, 22,6 x 29,7 см. Подаровано від упорядників книги Л. Степовичка, М. Чабан у 2008 р. [3].
125. АК-4931 КВ-41123. Книга ««Не забудьте пом'янути...». Шевченківська листівка як пам'ятка історії та культури 1890–1940», авт. В.М. Яцюк, Київ, 2008 р., 583 с. Папір, картон, дерматин, друк, 33 x 24,5 см. Подаровано музею

Генеральною дирекцією з обслуговування іноземних представництв у 2008 р. [3].

126. АК-4948 КВ-41418. Книга «Збагнімо віщий «Заповіт», авт. О.А. Відоменко (праправнук Т.Г. Шевченка по брату Йосипу), Хмельницький, 2004 р., 40 с. Передано Б.М. Войцехівським у 2008 р. [3].

127. АК-4950 КВ-41420. Книга «Сумна та радісна Шевченкіана», авт. О.А. Відоменко, Хмельницький, 1996 р., 53 с. Папір, друк, 14 x 20 см. Передано Б.М. Войцехівським у 2008 р. [3].

128. НДФ-14491. Книга «Т.Г. Шевченко і фольклор» [4].

Висновки. Отже, проаналізовано й уведено до наукового обігу музейні предмети друкованих видань про Т.Г. Шевченка з фондової колекції НІЕЗ «Переяслав», які обліковані та записані в інвентарних книгах № № 1, 2, 4 «Книги з автографами» та інвентарній «Книзі обліку науково-допоміжного фонду» (НДФ). Дані матеріали є продовженням дослідження всієї літературної шевченкіани з колекції Заповідника, яка є одним із розділів наукової теми автора «Шевченкіана в колекції НІЕЗ «Переяслав», та слугуватимуть для створення каталогу та виставок друкованих видань про Т.Г. Шевченка.

Список літератури:

1. Кухарєва Н.М. Книги з автографами – подарунки музею Заповіту Т.Г. Шевченка. Пріоритетні напрями розвитку суспільних наук у XXI ст. : Матеріали міжнародної науково-практичної конференції, м. Херсон, 16–17 березня 2018 р. Херсон : Видавничий дім «Гельветика», 2018. 112 с.

2. Кухарєва Н.М. Раритетні видання «Кобзарів» Тараса Шевченка в експозиції Музею Заповіту Т.Г. Шевченка. Вчені записки Таврійського національного університету імені В.І. Вернадського. Серія «Історичні науки». Том 29 (68). № 2. 2018. 79 с.

3. Інвентарні книги № № 1, 2, 4 «Книги з автографами» (АК). Фонди Національного історико-етнографічного заповідника «Переяслав».

4. Інвентарна книга «Книга обліку науково-допоміжного фонду» (НДФ). Фонди Національного історико-етнографічного заповідника «Переяслав».

ПЕЧАТНЫЕ ИЗДАНИЯ О Т.Г. ШЕВЧЕНКО В ФОНДОВОМ СОБРАНИИ НАЦИОНАЛЬНОГО ИСТОРИКО-ЭТНОГРАФИЧЕСКОГО ЗАПОВЕДНИКА «ПЕРЕЯСЛАВ»

В статье впервые предложено описание разнообразных печатных изданий о Т.Г. Шевченко фондовой коллекции Национального историко-этнографического заповедника «Переяслав» (НИЭЗ «Переяслав»). Они составляют часть литературной шевченкианы фондового собрания. Описания книг сделаны в соответствии с записями в инвентарных книгах № № 1, 2, 4 «Книги с автографами» (АК) и инвентарной «Книге учёта научно-вспомогательного фонда» (НДФ). На основе фондовых материалов исследован источник поступления, размеры, техника, материал музейного предмета, время и место бытования. Подчёркнута важность анализа и введения в научный обиход музейных предметов литературного наследия Т.Г. Шевченко, в частности, печатных изданий о нём, которые будут служить популяризации фондовой коллекции Заповедника и создания каталога, выставок книг о Великом Кобзаре.

Ключевые слова: печатные издания о Т.Г. Шевченко, инвентарные книги, размер, техника, материал, фондовая коллекция.

PRINTED ISSUES ABOUT T. SHEVCHENKO IN STOCK COLLECTION OF NHER "PEREYASLAV"

The article describes for the first time a variety of printed publications about T.G. Shevchenko from stock collection of the National Historical and Ethnographic Reserve "Pereyaslav" (NHER "Pereyaslav"). They form part of the literary Shevchenko collection of the stock. The descriptions of the books are made in accordance with the records in the inventory books № № 1, 2, 4 "Books with Autographs" and the inventory "Book of accounting of the scientific-support fund". The source of income, size, technique, material of the museum object, time and place of living were investigated on the basis of stock materials. The importance of analyzing and introducing into the scientific circulation of the museum objects of the literary heritage of T. Shevchenko, in particular, of printed publications about him, will serve to popularize the stock collection of the Preserve and to create a catalog, exhibitions of books about the Great Kobzar.

Key words: printed publications about T. Shevchenko, inventory books, size, technique, material, stock collection.